

Felvételi eljárás a Kárpát-medencei református lelkipásztorképzésben

Alapvetések

Az alábbi alapelvek tájékoztató jellegűek, felsorolásukkal arra igyekszünk rámutatni, hogy melyek a Kárpát-medencei hat református lelkipásztorképzést folytató intézmény érvényes felvételi eljárásainak¹ közös pontjai, és melyek az azok mögött meghúzódó egyező elvi megfontolások. Az alapelveket az egyes intézmények, valamint egyházkerületek és egyháztestek hatályos törvényeiben és szabályzataiban foglalt leírások, valamint a Coetus Theologorum munkacsoportjának 2023. október 20-án és november 17-én tartott ülésén elhangzott beszámoló, vélemények és javaslatok figyelembevételével állítottuk össze.

1. A felvételi eljárás a jelentkezések beküldésével kezdődik. A jelentkezők által megküldött okmányok a felvételre való alkalmasság komplex kritériumrendszerének elsőként vizsgált elemei. A megküldött dokumentumok közül kiemelten fontosak az alábbiak:²

- a) *református konfirmációról szóló igazolás (a jelentkezési határidőnél legalább két évvel korábbi);*
- b) *önéletrajz (lehetőség szerint saját kézzel írott);*
- c) *(anya)gyülekezeti ajánlás (a református lelkipásztor vagy a presbitérium által kiállított, aláírt dokumentum (amelynek elkészítéséhez az intézmény útmutatót vagy előíró jelleggel szempontrendszert szabhat meg);*
- d) *a református középiskolákból érkező hallgatók esetében – a gyülekezeti ajánlason túl – a vallástanár vagy iskolalelkész ajánló levelének bekérése is indokolt.*

2. A felvételi eljárás központi eseménye a felvételi vizsga. Ennek szükséges részét képezik a különböző felkészültséget és pályaalkalmasságot vizsgáló felmérések, tesztek, beszélgetések. Az egy- vagy többnapos felvételi vizsga lehetőséget nyújt arra, hogy az intézmény oktatói kara, a fenntartó, illetve területileg illetékes egyházkerület vagy egyháztest, valamint a hallgatói önkormányzat képviselői személyesen találkozzanak a jelentkezőkkel, s így a vizsgaelemeknél túlmutató benyomásokat szerezzenek a jelentkezők általános felkészültségéről, tájékozottságáról, pályaalkalmasságáról, egyházi kötődéséről, a református hitelvek és a hivatás iránti elkötelezettségéről és *személyiségéről*. A felvételi bizottság s annak albizottságai intézmény-

¹ Lelkipásztori szolgálatra felkészítő szakok esetében: református teológia alapképzés (Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet); református teológia, Mgr. (Selye János Egyetem Református Teológiai Kar), teológia–lelkész szak (Magyarországi Református Egyház – MRE).

² Az egyes felsőoktatási törvényekben foglalt kötelezően benyújtandó és az intézményenként eltérő további okmányokon felül.

nyenként eltérő összetételűek.³ A felvételi vizsga célja a jelentkező felvételre való alkalmasságának megállapítása. Ennek tekintetében elsősorban a következő kritériumokat tartjuk fontosnak:

A felvételi vizsgabizottság meggyőződött a jelentkező

- a) általános felkészültségéről, tájékozottságáról (lehetőség szerint biblia- és hitvallásismeretéről);
- b) megfelelő református egyházi énekismeretéről, ének-zenei alkalmasságáról, felkészültségéről;
- c) írás- és szóbeli kifejezőkészségéről, szövegértéséről;
- d) református hitvallásos elkötelezettségéről;
- e) református egyházi, valamint gyülekezeti kötődéséről;
- f) *külső elhívásának gyülekezeti beágyazottságáról;*
- g) a lelkipásztori hivatás iránti elkötelezettségéről;
- h) végül pedig pályaalkalmasságáról, amelynek tekintetében általában véve kizáró oknak tekintendő a diszlexia és a diszgráfia,⁴ valamint a súlyos mentális vagy pszichés zavar (a bizottság ezek tekintetében különböző szakemberek véleményének kikérésével is meghozhatja a maga döntését).

3. A felsoroltak vizsgálatában, értékelésében, az alkalmasság megállapításában elengedhetetlen az egyes intézmények saját szempontrendszerének kidolgozása és azok rendszeres felülvizsgálata az eljárások során gyűjtött tapasztalatok alapján. A mindenkori felvételi bizottság elismeri, hogy a felvételi vizsga végén adott értékelései elsősorban a jelentkezők pillanatnyi állapotának rögzítésére alkalmasak,

³ Szükségesnek látjuk ugyanakkor, hogy a bizottság(ok) tagjai a fenntartó egyházkerületet, illetve egyháztestet, a teljes oktatói kart (minden tanszékről legalább egy képviselő) és a hallgatói önkormányzat tagjait egyaránt reprezentálják.

⁴ A Coetus Theologorum munkáját előkészítő munkacsoport 2024. január 12-én tárgyalta részletesen a fenti kitélt, s a javaslatok alapján a következő megállapításokat teszi:

A munkacsoport – az MRE felsőoktatási törvénye szellemében – egyhangúlag kiáll annak elve mellett, hogy minden lelkipásztorjelöltre nézve szükséges alkalmassági feltételnek tekintendő azon olvasási és írási készségek megléte, amelyek lehetővé teszik a vizsgálat alapos végzéséhez elengedhetetlen ismeretek megszerzését, így a bibliai nyelvek elsajátítását is. A munkacsoport ezzel együtt elismeri, hogy a diszlexia és a diszgráfia kizáró okként való minősítése adottságai eltitkolására készítheti a hátrányos helyzettel rendelkező jelentkezőt. Mindemellert a munkacsoport tagjainak többsége úgy látja, hogy a követelmény enyhítésével több és jóval nehezebben kiküszöbölhető problémával terhelődne az lelkipásztorképző intézmények felvételi eljárása és a képzés egésze. A munkacsoport 2024. január 12-én tartott ülésén tárgyalta annak lehetőségét is, hogy az ilyen hátrányos helyzettel rendelkező, de egyébként minden más tekintetben alkalmasnak ítélt jelentkező a felvételi bizottság egyéni elbírálása alapján nyerhessen felvételt azzal a kitéttel, hogy tanulmányi kötelezettségeiben nem biztosított számára engedményt. E tekintetben a munkacsoport nem tudott egységes véleményt alkotni.

így minősítésük felülvizsgálatának helyet ad (mind az *alkalmas* minősítés felülvizsgálatának a későbbi felvétel esetén, az évenkénti minősítő vizsgán, mind az *alkalmatlan* minősítés felülvizsgálatának későbbi, újbóli jelentkezés esetén). A Kárpát-medence református lelkipásztorképzésének mindenkori megújulását szem előtt tartva az intézmények támogatják egymást a felvételi eljárást illető saját kérdéseik, jó gyakorlataik, szempontjaik megosztásával.

A felvételi eljárás rendjét és – az érettségi vizsga meglétét kivéve – a felvétel követelményeit az anyaországi négy intézmény, valamint a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet egyaránt az állami eljárásrendtől függetlenül határozza meg. A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara az állami szabályozásokhoz igazodva, ugyanakkor az egyház igényeinek figyelembevételével állapítja meg a maga felvételi eljárásának szabályzatát. A Kárpát-medence hat képzőhelyének több ponton eltérő felvételi eljárásrendje és követelményrendszere természetes következménye a magyar református lelkipásztorképzés gazdagságát jelentő sokszínűségnek. *A Coetus Theologorum munkacsoport egyhangúan elismeri e sokszínűség szükségességét, a követelményrendszer, valamint az eljárásrend tekintetében való esetleges egységesítés kapcsán azonban egyelőre nem jutott konszenzusra.*

Minősítő vizsga a Kárpát-medencei református lelkipásztorképzésben Alapvetések

Az alábbi alapelvek tájékoztató jellegűek, felsorolásukkal csupán arra igyekszünk rámutatni, melyek a Kárpát-medence lelkipásztorképző intézményeiben érvényes minősítő eljárások közös pontjai s az azok mögött meghúzódó egyező elvi megfontolások. Az alapelveket az egyes intézmények, valamint egyházkerületek és egyháztestek hatályos törvényeiben és szabályzataiban szereplő leírások, valamint a Coetus Theologorum munkacsoport 2023. november 17-én és 2024. január 12-én tartott ülésén elhangzott beszámolók, vélemények és javaslatok figyelembevételével állítottuk össze.

1. A lelkipásztori hivatásra felkészítő képzés során a képzésben részt vevő hallgatók tanulmányi eredményei mellett a hivatás betöltésére való alkalmasság feltételei is folyamatosan vizsgálандók. Ebben a tekintetben mindenekelőtt azt tartjuk fontosnak, hogy *a lelkipásztor szakos hallgató egyéni életvitelével, kegyességének látható és mérhető jeleivel, tanulmányi, illetve hitéleti kötelezettségeihez való hozzáállásával, tanulmányi előmenetelével, közösségi tevékenységével, szóbeli és más megnyilvánulásaival mind a felsőoktatási intézményen belül, mind azon kívül bizonyosságát adja annak, hogy:*

- a) hitbéli felfogása és magatartása a Szentírás, valamint a református hitvallások tanítását követi;